

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

De Excommvnicatis id causa fidei, & absolutione eorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Sit secunda conclusio: Si hic defunctus, qui dicitur tempore mortis deliquisse hæreticando, ante delictum non fuit furiosus, nec illi qui admittuntur ad eum defendendum & excusandum id probant; sed tantum dicunt & proponunt tempore delicti commissi fuisse furiosum, reuera huiusmodi defensores id probare debent, aliàs autem delictum censebitur commissum tempore sana mentis; quia semper quis præsumitur esse talis, qualis naturaliter esse debet. argumen. textus in l. nec codicillos. C. de codicillis, ubi id notat Baldus, Paulus de Castro & alij, & nominatim proficitur Angelus tract. de maleficijs, in verbo, scienter & dolose. vers. quid in furioso. Imola & Ancharanus in Clemen. 1. de homicid. Salycetus in l. furiosum. C. qui testamen. facere possunt, num. 2. & alij plerique quos gratia breuitatis omitto.

Hac qua diximus de excusando per alios uel nõ excusando defuncto, qui dicitur tempore mortis hæreticari, intelligenda quoque censemus cum is non moritur, sed conualefcit & uiuit: nam si aliquando fuit furiosus in furore præsumetur deliquisse, & non punitur: si uero non fuit furiosus, nisi probauerit se fuisse mente alienatum cum illa hæreticalia dixit, uel fieri petiuit, legitime punitur.

Admonebo tamen grauissimas quasdam esse aegritudines & morbos, quibus facile solent homines mente amoueri, & iudicio priuari, quamuis antea sapientes fuerint, quod in hac causa diligenter est considerandum, & si opus fuerit iudicium medicorum peritorum adhibendum, cum agatur de maximo præiudicio.

Aetas etiam consideranda est, ob quam ingravescentem sepe absque morbo delirare solent homines, & aliena loqui, item spectanda sunt multa alia circumstantia, ex quibus intelligatur, an hæreticalia dicantur, uel fiant, aut dici & fieri præsumantur potius vi morbi, aut alterius affectionis, quam mentis, siue intellectus errore.

Sed dubium est, an credatur notario in testamento attestanti testatorem fuisse sana mentis, & uera sententia & communis est, non credi. Alexander consil. 141. incipien. Ponderatis, matureque perspectis. lib. 1. late Iason in l. Senium. C. qui testamen. facere pos. Baldus, Angelus, et Cummanus, in l. 2. ff. de testamen. & alij, quos prudens omitto.

Illud etiam in hac disputatione docendum erat, quod merito prima nostra conclusio uidetur postulare, ex quibus scilicet actibus possit furor probari, ut tandem deducatur eum qui accusatur, furoris tempore deliquisse, ne punitur; sed cum breuiter expediri res longa non possit, lectorem remittemus potissimum ad Franciscum Herculanum, qui in tract. de probanda negatiua, hæc demonstrat. nu. 157. vers. Secundus modus est. Circa secundam uero EymERICI conclusionem nulla occurrit difficultas: quæ non sit plene à nobis declarata supra in hac 3. parte super questione 70. cetera dicta sunt super quæst. 43.

ADE EXCOMMUNICATI
tis in causa fidei, & absolutione eorum.

QUESTIO CXXII.

An hæretici, & eorum fautores
sint excommunicati, & ab In-
quisitoribus possint
absolui.

S Y M M A R I V M.

- 1 Hæretici sunt ipso iure excommunicati.
- 2 Credentes quoque receptatores & fautores eorum.
- 3 Absolui autem ab Inquisitore possunt ab excommunicatione.

Entesima uicesima secunda questio est: Vtrum hæretici credentes, receptatores, defensores, & fautores eorum, ipso iure sint excommunicati; & si respiciant, possint absolui per Inquisitores?

- 1 Respondemus ad utrumque quod sic. De hæreticis patet quod sic, in c. Sicut ait. & in c. Ad abolendam. in princip. & in c. Excommunicamus. in princip. & præsertim, & breuius in c. Excommunicamus, 2. de hæret. ubi dicit sic: Excommunicamus & anathematizamus uniuersos hæreticos, Catharos, Patharenos, & infra; & alios, quibuscumque nominibus censeantur, & cetera.
- 2 De credentibus autem & ceteris supra dictis, habetur in c. Excommunicamus, 1. §. credentes. ubi dicitur: Credentes præterea, receptatores, defensores, & fautores hæreticorum, excommunicationi decernimus subiacere, & cetera.
- 3 Quod autem possint absolui per Inquisitorem, si respiciant, habetur in c. Ut officium. in princip. de hæret. lib. 6. ubi dicitur sic: Ut officium. & infra: Contra hæreticos, credentes, receptatores, fautores, & defensores eorum, necnon contra infamatos de hæresi, uel suspectos iuxta sanctiones canonicas (hominum metu diuino timori postposito) procedatis. Si uero aliquis ex prædictis hæretica labe primitus abiurata, redire uoluerit ad Ecclesiam unitatem; ei iuxta formam Ecclesie absolutionis beneficium impendatis.

COMMENT. CLXX.

Dva sunt assertiones, Prima est. Hæretici, fautores & similes excommunicati sunt. Altera est: Eos esse per Inquisitores absolui utraque facilis est, & aperta. Ac quantum ad primam spectat, non est putandum ab his primum Pontificibus, quorum sunt hæc res scripta,

scripta, quibus utitur hic Emericus, hæreticos, & eorum fautores anathemate percussos; nam inter penas hæreticorum, excommunicatio omnium est antiquissima, vel a Christo iam instituta Matth. c. 18. ibi: Si Ecclesiam non audierit, sit tibi tanquam ethnicus & publicanus.

Et B. Paulus ter legitur excommunicasse, ut patet ex sacris eius epistolis. 1. ad Corin. c. 5. & 1. ad Timoth. cap. 1. & ad Titum c. 3.

Adde Martinum Perez ab Ayala Archiepiscopo quondam Valentini lib. 1. de ecclesiasticis traditionibus par. 3. art. 6.

Secunda conclusio prærogativam præstat Inquisitoribus, de qua diximus supra in hac 3. par. super q. 92. adde Repertorium Inquisitorum & Locatum in opere iudiciali verbo, excommunicatio Sylvestrum in summa, verbo, hæresis, l. q. 8. & Simancam de catho. institutio. tit. 23.

Q V A E S T I O C X X I I I.

Quam penam incurrant fautores hæreticorum, si animo pertinaci perstiterint in excommunicatione per annum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Impedientes officium sanctæ Inquisitionis, si stent per annum in excommunicatione, quam propter hoc incurrerunt, condemnandi sunt ut hæretici.
- 2 Fautores meri, si non publicentur excommunicati, non incurrunt alias penas.
- 2 Si vero publicati fuerint, nec intra annum satis fecerint, multis penis sunt obnoxii.
- 4 Quas penas incurrant etiam si non durent in excommunicatione per annum.

Entesima vicesima tertia quaestio est: Quam penam incurrunt receptatores, defensores, ac fautores hæreticorum, qui sunt excommunicati ipso iure, si stant in excommunicatione per annum animo pertinaci?

1 Respondemus, quod si prædicti ex eorum receptatione, defensione, & fautoria impediunt fidei processum, iudicium, aut sententiam Episcopi, seu Inquisitoris directe vel indirecte, vel ad hoc præstiterint auxilium, consilium, vel fauorem, excommunicationis vinculo sunt percussi: quod si in ea steterint per annum animo pertinaci, extunc sunt ut hæretici condemnandi, ut patet in c. Vt inquisitionis. §. prohibemus. vbi dicitur sic:

Prohibemus quoque districtius Potestatibus, dominis temporalibus, & rectoribus eorundemque officialibus supradictis, ne ipsi de hoc crimine (cum mere sit ecclesiasticum) quoquomodo cognoscant, vel iudicent, siue captos pro eodem crimine, absque dictorum Episcoporum, siue In-

A quisitorum, aut saltem alterius eorundem licentia, vel mandato a carcere liberent: aut executionem sibi pro huiusmodi crimine a diocesano vel Inquisitoribus, seu Inquisitore, iniunctam, prompte (prout ad suum spectat officium) facere seu adimplere detrectent: vel aliàs diocesanos aut Inquisitorum iudicium, sententiam, seu processum, directe vel indirecte impedire præsumant. Si quis vero de prædictis Potestatibus, dominis temporalibus, rectoribus, vel eorum officialibus, seu Balliis, contra prædicta fecerit, aut præfatio fidei negotio sepefatis diocesano Episcopo, vel Inquisitoribus incumbenti, se opponere forte præsumperit, vel ipsum aliquatenus impedire: necnon, & qui scienter in prædictis dederit auxilium, consilium, vel fauorem, excommunicationis se noverit mucrone percussum: quam si per annum animo sustinuerit pertinaci, extunc velut hæreticus condemnatur.

2 Si autem prædicti ex eorum receptatione, defensione, & fautoria, aliàs nõ impediuerint Episcopi vel Inquisitoris iudicium, sententiam, vel processum; licet ipso iure sint excommunicati, nisi tamen excommunicati notentur & publicentur, non videntur alias penas incurrere, ex eo quod stant in excommunicatione per annum: Sed si publicantur excommunicati, & stent per annum, incurrunt penas multas, de quibus habetur in c. Excommunicamus. §. credentes. de hæret. vbi dicitur sic:

3 Receptatores, defensores, & fautores hæreticorum excommunicationi decernimus subiaccere: firmiter statuentes, ut postquam quis talium fuerit excommunicatione notatus, si latifacere contempserit, intra annum, extunc ipso iure sit factus infamis, nec ad publica officia seu consilia, nec ad eligendos aliquos ad huiusmodi, nec ad testimonium admittatur: Sit etiam instabilis, ut nec testandi liberam habeat facultatem, nec ad hæreditatis successionem accedat. Nullus præterea ipsi super quocunque negotio, sed ipse alijs respondere cogatur. Quod si forte iudex extiterit, eius sententia nullam obtineat firmitatem; nec causæ aliquæ ad eius audientiam perferantur. Si vero aduocatus fuerit, eius patrocinium nullatenus admittatur: si tabellio, instrumenta per ipsum confecta nullius sint momenti, sed cum auctore damnato damnentur, & in similibus idem præcipimus obseruari. Si vero clericus fuerit, ab omni officio & beneficio deponatur: ut in quo maior est culpa, grauior exerceatur uindicta. Si

E qui autem tales, postquam ab Ecclesia fuerint denotati, euitare contempserint; excommunicationis sententia usque ad satisfactionem idoneam percellantur. Sane clerici non exhibeant huiusmodi pestilentibus ecclesiastica sacramenta, nec eos Christianæ præsumant tradere sepulturæ, nec eleemosynas aut oblationes eorum percipiant: alioquin suo priuentur officio, ad quod nunquam restituantur absque indulto sedis Apostolicæ specialis.

Supra pag. 102.

Infamiam, & alias penas tales incurrunt.

Quæ

4 Quæ autem sunt pœnæ prædictorum, etiam si non persistant in excommunicatione per annum animo pertinaci, dictum est supra hac par. 3. q. 113. 114. 115. 116. 117. & 118.

COMMENT. CLXXII.

DE materia huius questionis egit plene idem Emericus supra par. 2. q. 47. vbi dixi. nec propterea sunt aliqua inutiliter repetenda.

Qui non im-
pediunt sacri
officiū, quā-
uis sint tauro-
res, an elap-
so anno a-
lias pœnas
præter exco-
municatio-
nem incur-
rant.

In hac questione illa solum occurrit difficultas, quæ oritur ex verbis Emerici hic nu. 2. dum sentit, fautores & ceteros huiusmodi, si non impediāt officium Inquisitionis, etiam elapso anno non incurere alias pœnas præter excommunicationem, nisi excommunicati publicentur: nam contrarium videtur dicere auctor apertissime p. 2. q. 47. n. 3. dum ait; Omnes isti excommunicati in causa fidei, si per annum steterint in illa excommunicatione, non ut suspecti de hæresi tantum, sed ut hæretici sunt condemnandi. hæc ille.

Hæc cum intuerer paulo diligentius, animadverti non carere probabilitate Emerici sententiam hoc loco. idem sentire videtur Repertorium Inquisitorum verbo, excommunicare. §. item fautores. & ratio esse potest; nam primi qui non modo fauent hæreticis, sed etiam officium impediunt, graviores contrahunt hæresis suspicionem, quæ elapso anno transit in violentam & iure probatam, ex qua possunt ut hæretici condemnari. Qui vero eisdem hæreticis fauent, non tamen impediunt Inquisitorum officium, non ita graviter peccant, ideoque nisi nominatim publicentur excommunicati, elapso anno non videntur ut hæretici condemnandi; hæc sententia benigna est, de qua quid sentiam in tanta breuitate non possum facile dicere, dicam alias cætera hic spectantia tradita sunt supra in 2. par. super ultimis questionibus.

QVAESTIO CXXIII.

Quam pœnam incurrant excommunicati in causa fidei sic durantes per annum.

SUMMARIUM.

- 1 Excommunicati propter contumaciam in causa fidei, &c. post annum ut hæretici condemnantur.
- 2 Id ipsum faciendum est de excommunicatis causa impedimenti dati sacro officio.
- 3 Et de excommunicatis ob omisam purgationem, &c.
- 4 Fautores autem hæreticorum alias pœnas incurrunt.

Entesima vicesima quarta quæstio est: Quam pœnam incurrunt excommunicati in causa fidei, si steterint in excommunicatione animo pertinaci?

1 Respondemus, quod tales excommunicati,

sunt in multiplici genere: Nam quidam sunt excommunicati in causa fidei propter contumaciam, quia citati de fide responsuri reuenerunt contumaciter comparere, & tanquam contumaces excommunicantur: Isti si stant in excommunicatione per annum animo pertinaci, ex tunc sunt ut hæretici condemnandi: ut patet cap. Cum contumacia, de hæret. lib. 6. vbi dicitur sic: Cum contumacia (in causa præteritæ fidei) suspicioni præsumptionem adiciat uehementem, si suspectus de hæresi uocatus a uobis, ut de fide respondeat, excommunicationis uinculo (pro eo, quod pariter subterfugit, aut contumaciter se ablentat) per uos fuerit innodatus, quam si per annum animo sustineat pertinaci, ex tunc uelut hæreticus condemnatur.

2 Quidam sunt taliter excommunicati, quod iudicium, sententiam, seu processum Episcopi, uel Inquisitoris impediunt; uel ad hoc faciendū consilium, auxilium, uel fauorem dederunt. Isti si stent in excommunicatione per annum animo pertinaci, sunt uel hæretici condemnandi, ut patet in cap. Ut Inquisitionis. §. prohibemus, de hæret. lib. 6. vbi dicitur sic.

Prohibemus quoque districtius Potestatibus dominis temporalibus, & rectoribus eorundemque officialibus supradictis, ne ipsi de hoc crimine (cum mere sit ecclesiasticum) quoquomodo cognoscant, uel iudicent, siue captos pro eodem crimine, absque dictorum Episcoporum, siue Inquisitorum, aut saltem alterius eorundem licentia uel mandato a carcere liberent, aut executionem sibi pro huiusmodi crimine a diœcesano uel Inquisitoribus, seu Inquisitore, iniunctam, promp- te (prout ad suum spectat officium) facere seu adimplere detrectent, uel aliàs diœcesanorum aut Inquisitorum iudicium, sententiam seu processum directe, uel indirecte impedire præsumant. Si quis uero de prædictis Potestatibus, dominis temporalibus, rectoribus, uel eorum officialibus, seu Balliuis, contra prædicta fecerit, aut præfatis fidei negotio sapefatis diœcesano Episcopo, uel Inquisitoribus incumbenti, se opponere forte presumpserit, uel ipsum aliquatenus impedire: necnon & qui scienter in prædictis dederit auxilium, consilium, uel fauorem excommunicationis se noverit mucrone percussus; quam si per annum animo sustinuerit pertinaci, ex tunc uelut hæreticus condemnatur.

3 Quidam autem sunt taliter excommunicati, quia suspecti de hæresi habiti noluerunt se purgare. Isti si stent in excommunicatione per annum, sunt ut hæretici condemnandi, ut habetur in cap. excommunicamus 1. §. qui autem, extra de hæretic. vbi dicitur sic: Qui autem inuenti fuerint sola suspitione notabiles; nisi iuxta considerationem suspitionis, qualitatemque personæ, propriam innocentiam congrua purgatione monstrauerint, anathematis gladio feriuntur, & usque ad satisfactionem condignam, ab omnibus euentur: ita quod si per annum in excommunicatione

inocatione persistit, extunc velut heretici con- demnentur.

4 Quidam sunt taliter excommunicati, quia sunt receptatores, defensores, & fautores hereticorum, & publicantur excommunicati. Isti si stant per annum, poenis plurimis feriuntur, ut patet in cap. Excommunicamus. s. credentes. de heret. de his dictum est supra quaestione proxima.

COMMENT. CLXXIII.

Res potissimum conclusiones ponit de excom- municatis persistentibus in excommunicatione, ut patet in summano quaestione, circa quas nihil notatu dignum occurrit, quod non fuerit expli- catum supra parte 2. super quaestio. 47. vide prae- terea de hac materia illos, quos citauimus paulo an- tea super quaestione 122.

QVAESTIO CXXXV.

An tales excommunicati ex causa fi- dei absolui possint ab In- quisitore.

Entesima vicesima quinta quaestio est: Vtrum Inquisitor possit absoluer e eos, qui steterunt per annum in excommunicatione animo pertinaci, uel alias pro causa fidei sunt excommunica- ti, si ad g remium Ecclesiae reuertantur?

Respondemus quod sic: quia tales (ut dictum est supra quaestione proxima) ut heretici sunt habendi. Heretici autem, credentes, receptatores, defensores, & fautores eorum, ab excommunica- tione, quam incurrerunt, per Inquisitorem, si po- niteant, possunt absolui: ut habetur in c. Ut officium. in prin. de heret. lib. 6. ubi praemisso de om- nibus supradictis dicitur sic: Ut officium & infra Si uero aliquis ex praedictis haeretica labe primi- tus abiurata, redire ueluerit ad Ecclesiae unita- tem: iuxta formam Ecclesiae absolutionis bene- ficium impendatis.

COMMENT. CLXXIII.

Super hac quaestione nulla occurrit obscuritas grauis, quae longa narratione egeat.

Primum, hac quaestio differt a superiori 122. in qua uideur auctor tractare idem priuilegium; nam ibi docuit quod Inquisitores possunt absolue- re redeuntes ab haeresi, uel haeresis suspitione, qui propterea fuerunt ipso iure excommunicati: hic uero docet etiam posse absolue e eos qui in excom- municatione durarunt per annu animo pertin.

Sed dubitari poterat, quomodo possit Inquisitor absoluer e eos, qui per annum perdurant in excom- municatione, cum anno elapso ut heretici sint con- demnandi. c. cum contumacia. de heret. lib. 6.

Et breuiter respondeo, quod qui post annum re-

uertuntur, quamuis non audiantur quoad bona re- cuperanda; audiuntur tamen quoad excusandum crimen: & si misericordiam implorent, recipiuntur, ut plene dixi supra in 3. parte super 13. modo processum fidei terminandi.

QVAESTIO CXXXVI.

An Inquisitor dispensare possit ab ir- regularitate cum praefatis ex- communicatis.

Entesima uicesima sexta quaestio est: Vtrum Inquisitor possit cum praedi- ctis excommunicatis, si forsan irre- gularitatem incurrerint, ubi respi- scant super irregularitate dispensare?

Respondemus, quod non inuenitur, quod hoc possit Inquisitor in iure cautum, nec in quibus- cunque priuilegijs sibi concessum; quare non potest cum talibus dispensare.

COMMENT. CLXXV.

Na est conclusio: Cum redeuntibus, si forte aliquam incurrerint irregularitatem, Inqui- sitor non potest dispensare, quia non inuenitur sibi concessum.

Inquisitores secum mutuo dispensare posse su- per irregularitate, si quis eorum fortassis quando- que eam contraxerit, docuit Eymericus 3. par. q. 27. & dixi supra in hac 3. parte super q. 23. Rur- sus, eos posse absoluer redeuntes ab excommuni- catione, paulo antea demonstrauit.

An autem non modo a censura excommunica- tionis, sed etiam ab irregularitate, quam contingit contrahere ob haeresim, uel apostasiam, cum re- deuntibus possint dispensare, nunc ostendit, & con- cludit id non licere Inquisitoribus, quia nullo iure concessum id eis reperitur: uidem tradit reperto- rium Inquisitorum uerbo, irregularitas. & alij uetustiores.

Hodie hac lis sublata uideur per rescriptum Clementis VII. Pont. Max. quod incipit. Cum si- cut. s. uobis etiam. quo conceditur facultas In- quisitoribus, & eorum Commissarijs dispensandi com clericis secularibus ac personis religiosis cu- in suis ordinis super quauis irregularitate contra- cta ob haeresim uel Apostasiam; quod etiam agno- uerunt Locatus, in opere iudiciali uerbo, irregula- ritas, num. 2. & Campegius apud Zanchinũ tract. de heret. cap. 27. uersic. Adde ulterius, id Clemen- tis rescriptum refertur in fine huius operis inter litteras Apostolicas pro officio sanctae Inquisi- tionis.

Ceterum quid nobis de hoc articulo sentiendum uideretur, supra in hac 3. parte super q. 113. ex- plicuimus; ubi & irregularitatem contrahi pro- pter haeresim, & super ea solum Romanum Pontifi- cem dispensare diximus.

Rescriptũ uero Clementis VII. circa hoc per po- stiores

An Inquisito- res super irre- gularitate di- spensare pos- sint.

Posteriores Pontificum extraneantes reuocatum esse videtur: adeo quidem vt Pius Papa Quintus anno M.D.LXXI die sexta mensis Septembris Pontificatus sui anno secundo, Didaco de Spinosa generali Hispania Inquisitori inhiuerit, ne posset huiusmodi homines ad aliqua beneficia, aut si clerici forent, vt ad superiores ordines ascenderent, habilitare, aut cum presbyteris dispensare, vt in altaris ministerio deseruirent. Sed vide Maiolum libro 5. de irregularitate cap. 46 & Nauarum in Manuali confessorum cap. 27. titu. de tertia specie irregularitatis. nu. 205. ex quo intelliges solum Papam dispensare in irregularitatibus prouenientibus, ex defectu anime.

DE INDULGENTIIS
pro fide laborantibus consequentibus.

QUESTIO CXXVII.

An Inquisitor conferre possit indulgentias accedentibus ad eius concionem pro fide factam.

Questio vicesima septima questio est: Vtrum Inquisitor clerico, vel populo, quem conuocat ad sermone[m] pro fide, quem interdum facit, vel alias habeat potestatem indulgentias conferendi?

Respondemus quod sic? viginti, vel quadraginta dierum, vt patet in litteris Apostolicis Clementis, Alexandri, & Urbani iij. Prae cunctis. §. priuandi praetera, uersic. necnon ubi dicitur sic: Necnon & largiendi viginti, uel quadraginta dierum indulgentiam, quoties opportunum uideritis, omnibus uel poenitentibus & confessis, qui ad uestram conuocationem propter hoc faciendam accesserint, plena sit nobis, & singulis uestrum praesentium tenore facultas.

COMMENT. CLXXVI.

Hoc priuilegium concedendarum indulgentiarum, ac distribuendorum Ecclesia thesaurorum, licet Pontificum proprium sit, ut docet Sotus lib. 4. sent. dist. 21. q. 1. art. 4. fauore fidei Inquisitoribus est tributum per Romanum Pontificem, vt quoties alio aliqua in fauorem fidei celebratur, possit Inquisitor concedere viginti uel quadraginta dierum indulgentiam.

Hoc priuilegium multi Pontifices concesserunt: nullus autem reuocauit. concessit Innocentius III. referri pro incipiente: Mahina eius temporis. item alio incipiente: Tunc potissime. & ante Innocentium III. concessit etiam Gregorius nonus referri pro incipiente: Ille humani generis. haec sunt impressa in Bullario litterarum Apostolicarum, in fine huius operis.

Relat. supra pag. 119.

Priuilegium concedendi indulgentias qui concesserunt Inquisitoribus.

Meminerunt huius priuilegij Reperitorium Inquisito. verbo, indulgentia. §. nunc uidentum summa Armilla verbo, Inquisitor. nu. 20. Ioannes Rojas tract. de haeret. par. 2. num. 415.

Num autem posteriores Pontifices Romani in his rescriptis easdem indulgentias concedentes modo censentur priores confirmare; uerum etiam de nouo illas concedere, ita quod prioribus accumulenter, ut singuli viginti uel quadraginta dierum aut trium annorum per se concessisse uideantur. ita quod Inquisitores octuaginta dierum, aut centum sexaginta, & amplius concedere possint: item quod Pontifices non modo trium annorum,

sed sex uel nouem, uel quindecim indulgentiarum tribuisse uideantur, dubium esse possent. Bernardus Comensis in Lucerna Inquisitorum accumulati uideatur sentit e verbo, indulgentia eorum §. 5. sed uerius est, posteriores Pontifices easdem priores indulgentias confirmare, nec diuersas concedere: quod series rescriptorum indicat, & huius sententia uidetur esse auctor non obscure supra in hac 3. parte, in principio numero 55. & in omnibus se re modis terminandi processum fidei ubi nusquam apparet eum significare, vt huiusmodi indulgentia cumulatiue concedantur.

Benignius tamen esset, si sua Sanctitas fauore dei eas cumulari, vt homines ad fauendum Inquisitoribus hoc spiritali & maximo premio iuuari facilius excitarerentur.

QUESTIO CXXVIII.

An Inquisitor conferre possit indulgentias socijs ac notarijs suis.

uestio uicesima octaua questio est: Vtrum Inquisitor socijs suis religiosis, & notarijs habeat potestatem indulgentias conferendi?

Respondemus quod ipse non, sed dominus noster Papa conferet eis tres annos quando labora uerit. Et si in prosecutione moriantur, plenam confert remissionem peccatorum, vt patet in litteris Apostolicis Clementis, Alexandri, & Urbani iij. Prae cunctis. In quibus post praedicta uerba posita supra quaest. proxima dicitur sic: Socijs uel Fratribus uestri ordinis, & notarijs uestris, qui una uobiscum in prosecutione huiusmodi negotij laborauerint, & omnibus qui uobis personarum assisterint in eodem negotio, & qui ad impugnandos haereticos, fautores, receptatores, & defensores eorum, ex animo uobis praestiterint auxilium, consilium, aut fauorem: de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, tres annos de inuenitis sibi poenitentijs relaxamus. Et si qui ex his in prosecutione huiusmodi negotij forte decellerint, eis peccatorum omnium, de quibus corde contriti, ac ore confessi fuerint, plenam ueniam indulgemus.

Relat. supra pag. 120.